

3 FRANKRIJK

Frankrijk, het grootste land in West-Europa, met lange zee-kusten, brede stranden en dicht bij Engeland, vormde het grote probleem voor de Duitse verdediging. Daar zou de Atlantikwall hoogstwaarschijnlijk worden bestormd.

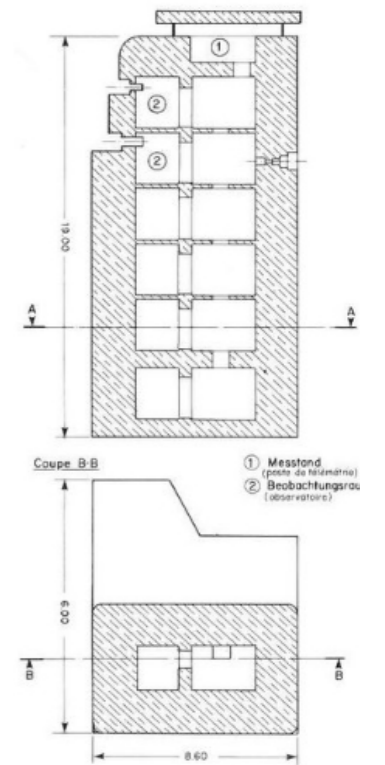
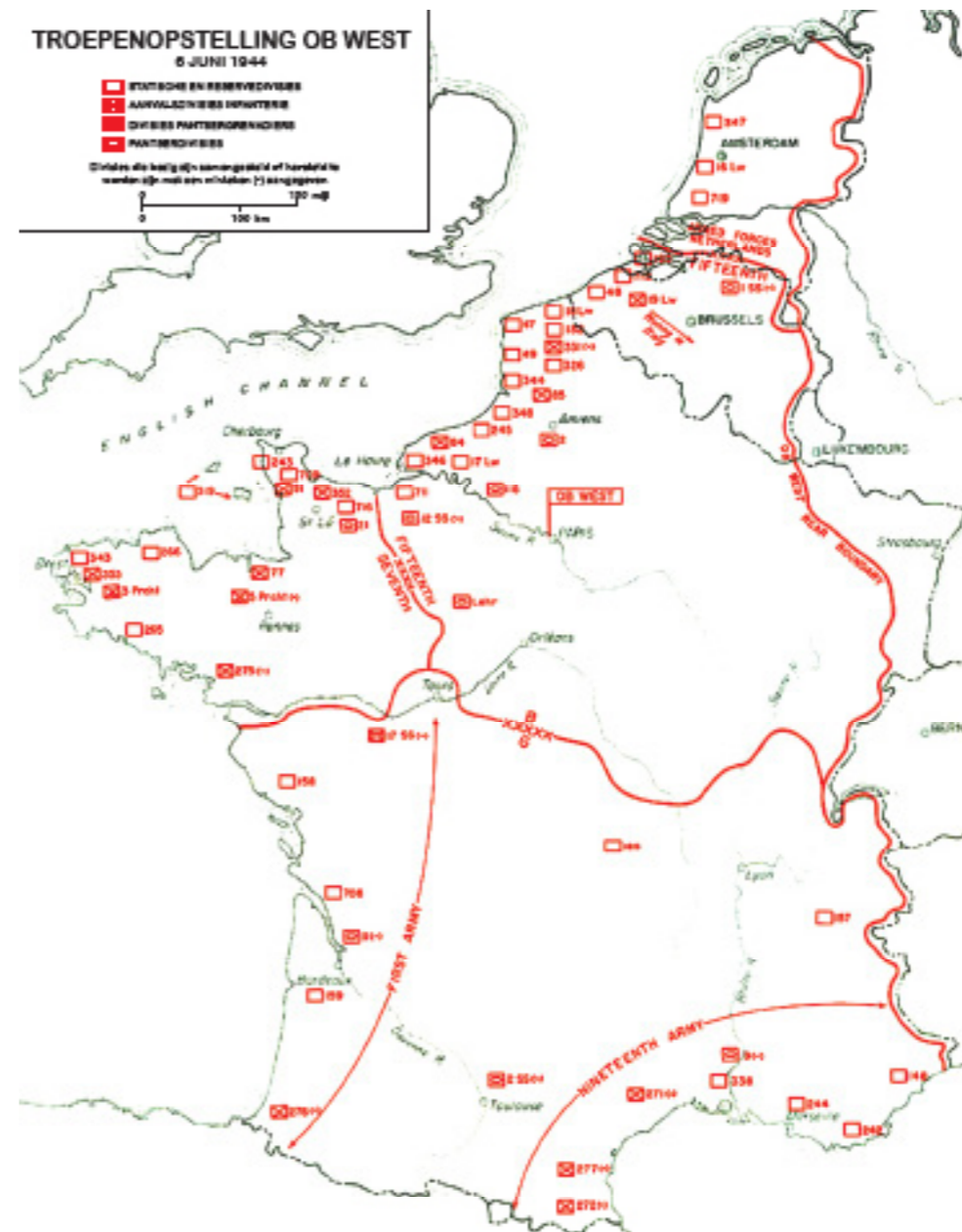
Onder: Ro510 in La Perroche had vier kazematten 669 met 15,5cm-SFH414 (f)-kanonnen. Nu is deze 669 fraai gedecoreerd. Thierry Llansades

Onderaan: Bordeaux werd eerst door de Italiaanse marine gebruikt: vanaf 1940 had het Betasom-smaldeel er zijn basis. In 1941 begon het werk aan een Duitse bunker die vijftien onderzeeboten kon hebben met zijn breedte van 245 meter, lengte van 162 meter en hoogte van 19 meter. Het dak was 5 meter dik. De U-178 was de eerste die gebruikmaakte van de bunker – in januari 1943 –, die het 12e U-bootflottielje zou bergen. De U-178 werd op 15 augustus 1944 tot zinken gebracht. Thierry Llansades

De Atlantische kust

Hier lag de oudste Franse zeehaven – Brest – zwaar beschermd, aangezien het nu de belangrijkste Duitse marinebasis in Frankrijk was. Hij werd omringd door ten minste twintig kustbatterijen en flakstellingen. Het omvangrijke garnizoen van zo'n 35.000 man stond onder het bevel van de geharde General der Fallschirmtruppe Hermann-Bernhard Ramcke, die tot 19 september stand wist te houden en tijdens het beleg werd onderscheiden met het Ridderkruis met Zwaarden en Brilljanten. De U-bootbasis in Lorient bracht met zich mee dat ook deze plaats de vestingstatus kreeg, net als Saint-Nazaire. Beide werden door de Amerikanen afgegrensd en tot het einde van de oorlog niet bestormd, om zo min mogelijk geallieerde verliezen te lijden. Beide vestingen werden wel regelmatig gebombardeerd. Ten slotte waren er de zee/marinehavens La Rochelle, La Pallice, Gironde, Bordeaux en Bayonne aan de Golf van Biskaje. La Rochelle vormde, met de eilanden Ré en Oléron, plus de U-bootbasis in La Pallice, een prima vesting met zwaar geschut als batterij Karola op het Île de Ré, die bestond uit twee geschut-torens van de onvoltooide kruiser *Seydlitz*, beide met twee 20,3cm-scheepskanonnen met een bereik van meer dan 30 kilometer. Ook deze vesting werd door Amerikaanse en Vrije Franse troepen afgegrensd en daarna regelmatig gebombardeerd, tot ze in april 1945 eindelijk viel.

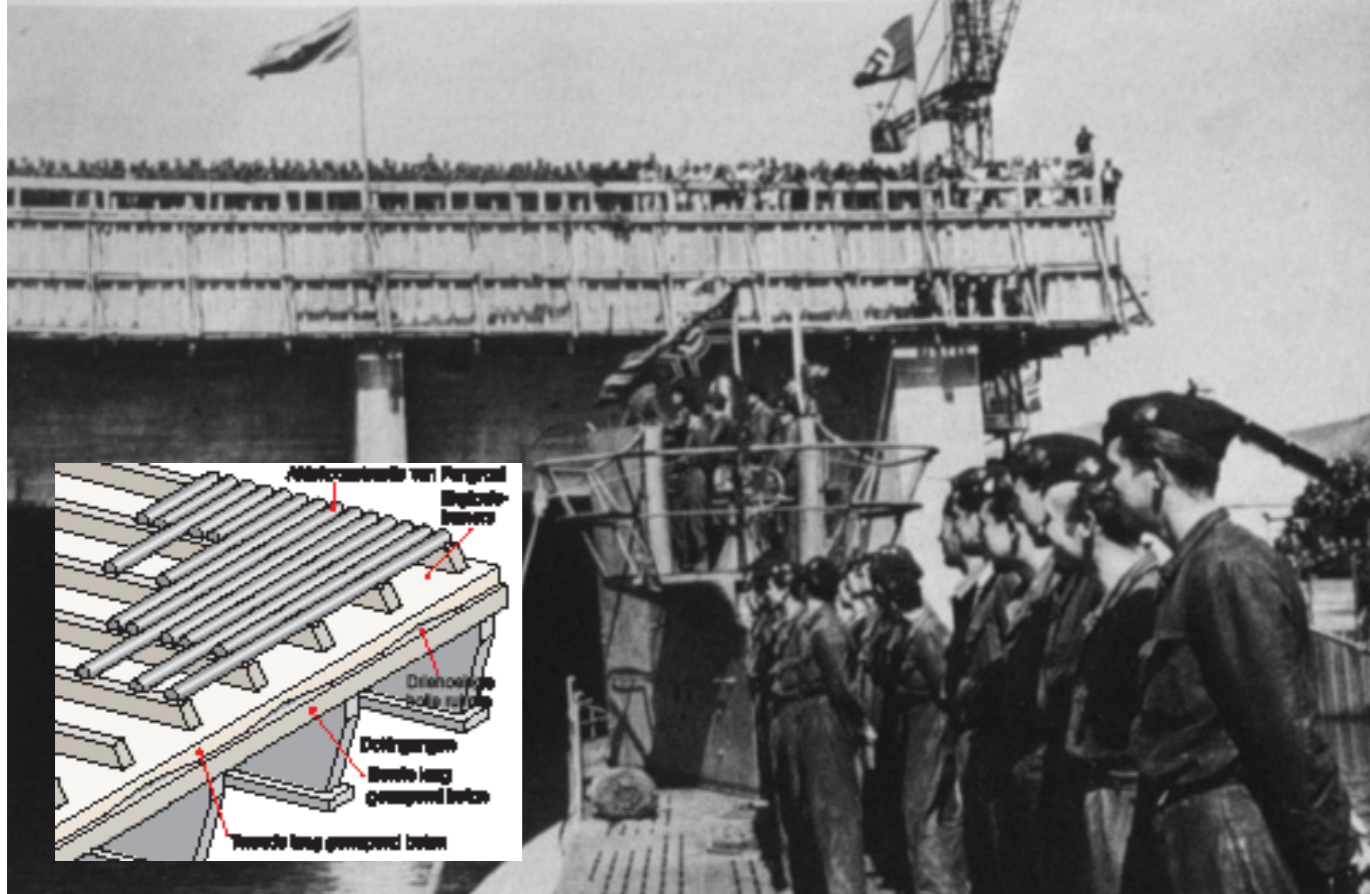
Toen de U-bootbases aan de noordelijke Biskajekust (Brest, Saint-Nazaire en Lorient) werden afgesneden van het binnenland, moesten U-boten uit Bordeaux de bevoorrading op zich nemen. Op zeker moment vervoerden U-boten ook munitie naar de belegerde kustplaatsen Cherbourg en Saint-Malo. Hier moesten ze mee ophouden toen de situatie op het land snel verslechterde.

Boven: de beroemde Hochleitstand die Barbara werd genoemd, deel van de batterij Adour-Nord bij Bayonne – een van de zuidelijkste geschutbatterijen van de Atlantikwall. De aanvankelijk aanwezige vier oude Franse 165mm-kanonnen werden in 1944 vervangen door modernere Duitse 150mm-kanonnen. Thierry Llansades

Links: een van de verdedigingswerken van Brest, een Tobruk met een Somua S35-koepel met een 4,7cm-kanon en een 7,5mm-Reibel-machinegeweer. NARA

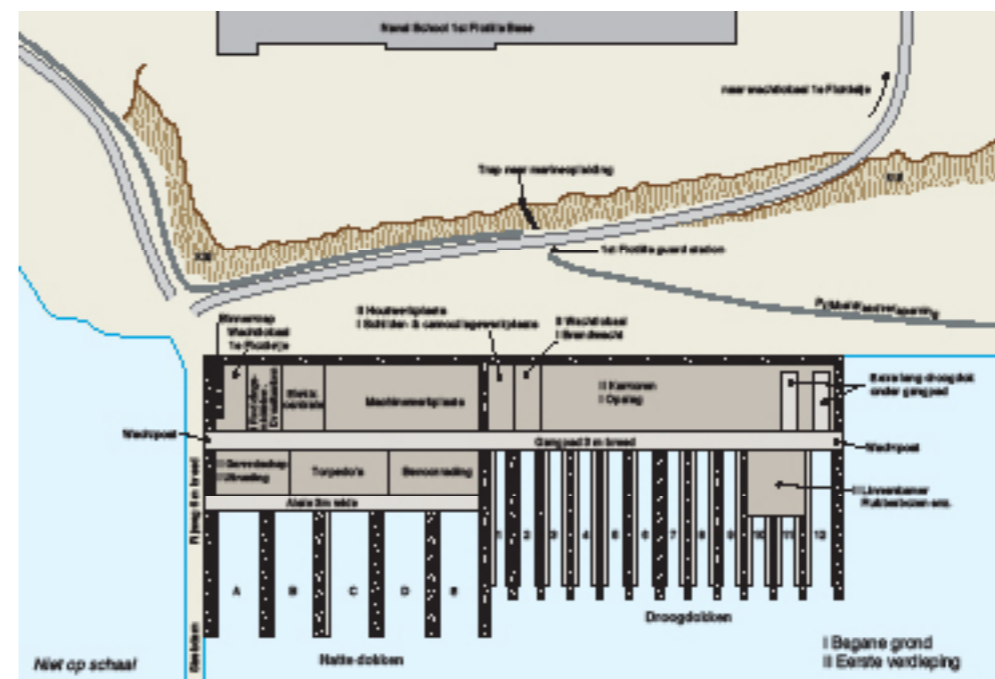
De U-bootbases

Er waren vijf grote U-bootbases in Frankrijk:

- Bordeaux: 12e Flottielje
- Brest: 1e en 9e Flottielje
- La Rochelle (La Pallice): 3e Flottielje
- Lorient: 2e en 10e Flottielje
- Saint-Nazaire: 6e en 7e Flottielje

De bouw van deze kolossen was in handen van de Organisation Todt, hoewel het feitelijke werk voornamelijk werd gedaan door Franse en buitenlandse 'vrijwilligers', volgens plannen van de Kriegsmarine. Eerst was dit Amtsgruppe Werft-, Hafen- und Strombau (K IV); na 1 april 1943 was het het nieuwe Marinebauwesen. Op 24 juli 1944 werd de zeggenschap over alle Wehrmacht-bouwactiviteit overgedragen aan de Organisation Todt (OT) en Amt Marinebauwesen werd nu Abteilung Betrieb. De constructies werden onophoudelijk verbeterd, bijvoorbeeld door het Fangrost-systeem (zie boven): omgekeerde, betonnen, U-vormige balken op evenwijdige platen vormen een explosiekamer net zoals pantser met tussenruimte op tanks wordt gebruikt tegen raketwerpers.

Boven: de U-203, de eerste U-boot in de onderzeebootbasis van Saint-Nazaire.

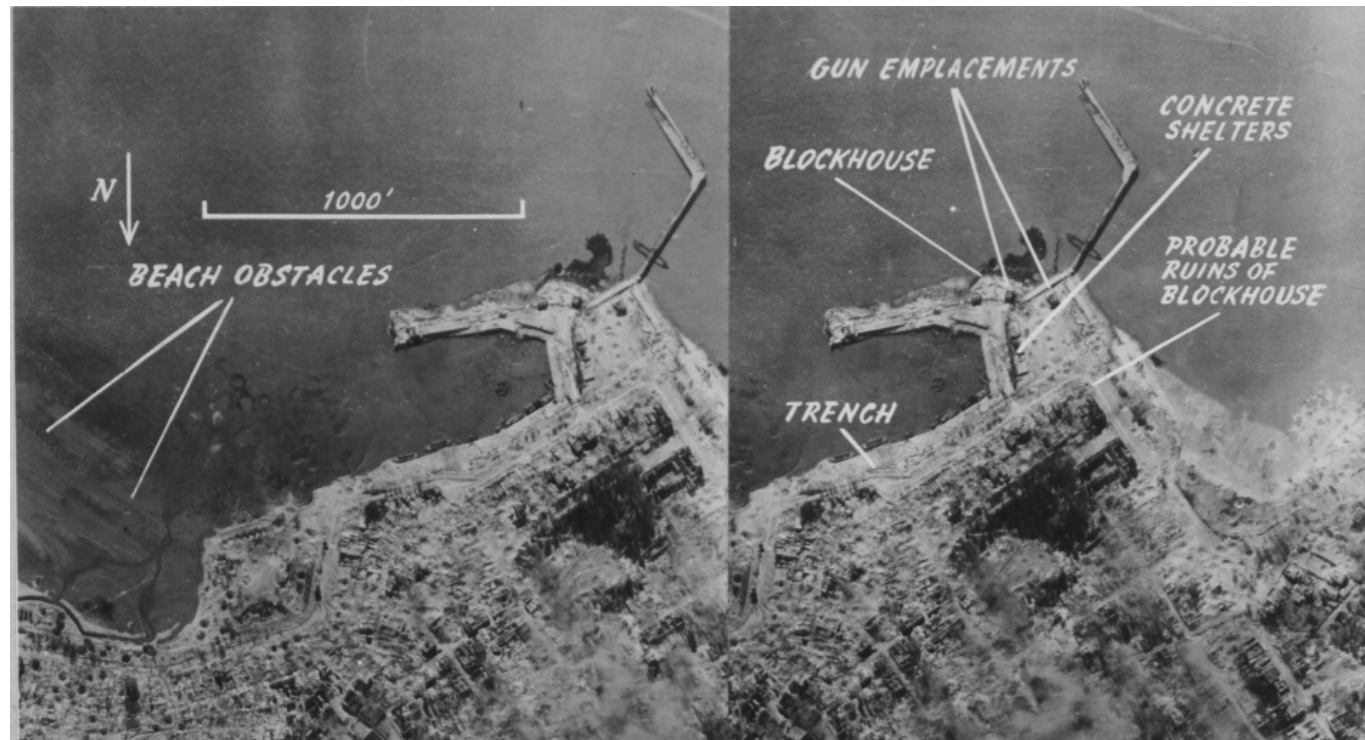
Hiernaast, midden: bommen op Lorient. Het dak van de dokken is zichtbaar bij A. USAF

Hiernaast, onder: de dokken van Saint-Nazaire. De bouw begon in februari 1941 – de dokken 6, 7 en 8 waren gereed in juni 1941; 9-14 van juli 1941 tot januari 1942; 1-5 in februari-juni 1942.

Boven en links midden: de bouw van de grootste Duitse onderzeebotenbunker – in Brest in Bretagne – begon vroeg in 1941. In augustus 1944 werd de bunker, al vele malen door de geallieerden gebombardeerd, negenmaal getroffen door Tallboys, waarvan er vijf het dak doorboorden zonder schade aan te richten aan de onderzeeërs.

Linksonder: bommen op La Rochelle. De dokken in het gebied La Pallice bij A. Bordeaux en La Rochelle (La Pallice) werden bedreigd door de geallieerde invasie in Zuid-Frankrijk op 15 augustus. Op 26 augustus was Bordeaux onhoudbaar geworden. Dönitz meldde: 'De militaire situatie heeft het noodzakelijk gemaakt alle U-boten op de bases zo snel mogelijk gereed te maken voor het gevecht of over te brengen naar Noorwegen.' De volgende morgen werd het bureau van FdU West opgeheven. USAF

De Atlantische kust

Boven en links: twee vestingen verdedigden de Gironde monding: noord, in Royan (4) en zuid, op La Pointe de Grave (5). Royan werd op 5 januari 1945 in de vroege vernietigend aangevallen, al is de haven nog aanwijsbaar. USAF (boven)

Linksonder: deze vuurleidingspost 637 is onderdeel van de HKB Hamburg, zelf deel van Festung Gironde-Nord. Nu is het een van meerdere bunkers in de branding ten noorden van Saint-Palais-sur-Mer (4). JLP/ Wikimedia Commons/CC-BY-SA-3.0

Hiernaast
Linksboven: de eilanden voor de Atlantische kust werden goed verdedigd. Hier wordt Le Château-d'Oléron gebombardeerd. USAF

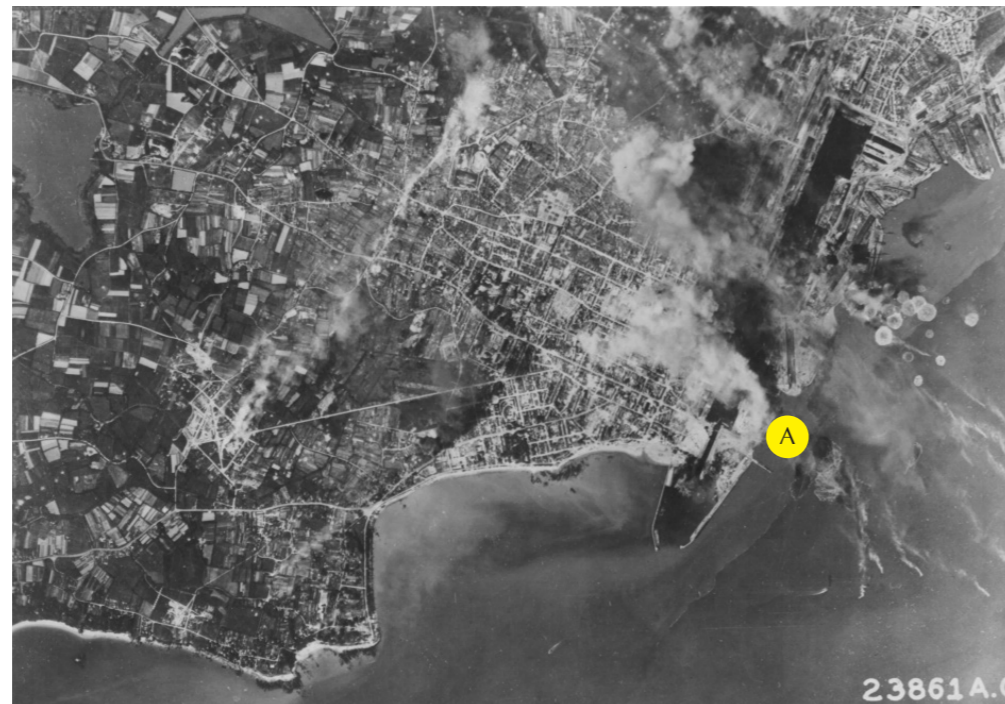
Rechtsboven: in Ars-en-Ré (1) bij La Rochelle lagen batterij HKB Kora (Ro425) en MKB Karola (Ro429), gebouwd in 1942-1944: Kora had vier 22cm-kanonnen in open ringvormige posities, Karola 20,3cm-kanonnen van de kruiser Seydlitz. De zeven verdiepingen tellende Leitstand S497 voor Karola is een 25 meter hoge beauty. Er was een MFlak-batterij (Ro424 Kathe) vlakbij. Thierry Llansades

Rechts midden: M272-kazemat voor een 15cm-kanon, deel van MKB Hertha (2), Ro417, op Île de Ré. Thierry Llansades

Rechts: op de achtergrond de Sablonceaux-brug naar Île de Ré, op de voorgrond de artilleriewaarnemingspost 120a met pantserkoepel. Hij hoort bij Ro227 Damian, een flakopstelling die het vliegveld verdedigde (3). Thierry Llansades

Rechts: U-bootbasis in Saint-Nazaire (A), bleef ongedeerd bij Operatie Chariot in maart 1942. Daarbij vernielde HMS Campbeltown, volgestouwd met explosieven, het droogdok Normandie, waardoor Saint-Nazaire was uitgeschakeld als reparatieplaats voor de Tirpitz. USAF

Rechtsonder: een van de meest imponerende gezichten op de Atlantische kust is vuurleidingspost S414 in Bats-sur-Mer – een van de weinige soortgelijke bunkers die er nog zijn. De S414 was verbonden met 4./MAA280, twee 24cm-spoorwegkanonnen, en was gecamoufleerd als hotel. JLPC/Wikimedia Commons/CC-BY-SA-3.0

Onder, inzet: de versterkingen van Saint-Malo liepen tot Dinard, een badplaats waarvan de stranden waren bezaaid met Hemmbalken en mijnen op staken. USAF (L)[24:22]

Onder: de batterij in Tréogat was een van drie ten westen van Quimper op de kust van Finistère. De vier bunkers 669 bevatten 76,2mm-PaK 39(r)-stukken. 25asd/WikiCommons

Hiernaast, links- en rechtsboven, en midden: de Saint-Malo-citadel viel op 17 augustus in Amerikaanse handen. Het eiland Cézembre hield stand tot 2 september. NARA

Hiernaast, onder: een FT17-koepel op een Tobruk op Pointe de Blosson, Roscoff. NARA

Bretagne

Omdat de belangrijke marinebases Lorient, Saint-Nazaire en Brest in Bretagne lagen, moest de Atlantikwall daar niet alleen een invasie beletten, maar ook het enige echt strategische wapen van het Derde Rijk, de U-Boot-Waffe, beschermen. Omdat strategisch bombarderen voor Duitsland uitgesloten was, was de onderzeedienst de belangrijkste manier om zich tot op de Atlantische Oceaan te doen gelden door onbeperkt Britse koopvaardij schepen aan te vallen. Dit vereiste aanzienlijke versterking van de duikbootdokken en hun bases, door Hitler als vestingen aangewezen die moesten 'worden verdedigd tot de laatste man en de laatste patroon'. Voor een belangrijk deel waren de geallieerde strategische bombardementen gericht tegen de U-Boot-Waffe. Ten behoeve van de uitbraak uit het bruggenhoofd in Normandië was het Amerikaanse leger tussen augustus en oktober 1944 weken bezig met de verovering van Bretagne om een belangrijke haven te bemachtigen ter verlichting van hun aanvoerprobleem en om de U-bootdreiging teniet te doen. De Amerikanen troffen op het schiereiland minder troepen aan dan verwacht: de meeste bemanden de vestingen. De 6e Pantserdivisie bereikte op 6 augustus Brest. Het vergde vijf weken en 40.000 man om de stad, verdedigd door General der Fallschirmtruppe Hermann-Bernhard Ramcke, in te nemen. Ramcke gaf zich over op 19 september, een maand nadat Saint-Malo, onder bevel van generaal Andreas von Aulock, was gevallen. De citadel van Saint-Malo en het eiland Cézembre, omgeven door verdedigingswerken en met een garnizoen van 12.000 man, hielden het langst stand, zelfs na napalmaanvallen en granaatvuur vanaf Britse slagschepen.

Om verdere zware verliezen te voorkomen – 10.000 man in Brest – besloten de geallieerden Lorient en Saint-Nazaire te negeren, net als La Rochelle in het zuiden. Doordat hun aanvoerlijnen waren afgesneden en de toegang vanaf zee was geblokkeerd, waren de garnizoenen ingesloten en konden ze niets doen om de afloop van de oorlog te beïnvloeden. In Lorient, de belangrijkste basis, had Grosadmiral Karl Dönitz, bevelhebber van de U-Boot-Waffe, zijn hoofdkwartier. De drie enorme onderzeebootbunkers op de Keroman leden nauwelijks onder de bombardementen, die 90 procent van de stad verwoestten. Generaal Fahrmbacher gaf de stad ten slotte over op 10 mei 1945, en generaal Junck, commandant van het garnizoen van Saint-Nazaire, deed de volgende dag hetzelfde.

